

*veřejný sájem poz. úprav
+ seřadovací řízení a řízení duplicit*

Číslo jednací: 7Ca 163/2008 - 58-63

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z Mgr. Aleše Sabola a soudců Mgr. Jaromíra Sklenáře a JUDr. Hany Pipkové, ve věci žalobců: A)

proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství, Ústřední pozemkový úřad**, se sídlem v Praze 1, Těšnov 17, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21.4.2008, č.j. 36570/06-17170/08/Tro,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ě n í :

Žalobci se svou žalobou domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 21.4.2008, č.j. 36570/06-17170/08/Tro, kterým žalovaný zamítnul odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Zlín ze dne 26.6.2006 č. PÚ/9772006/ZK, o schválení návrhu komplexní pozemkové úpravy v kat. území dle § 11 odst. 4 zák. č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů.

Žalobci v žalobě namítli, že se žalovaný nezabýval přesným vytyčením parcel, a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné a zmatečné. Dělení parcel na pozemky parc. č. 4235, 4247 a 4246 se týká parcely č. 960/9. Žalobců se týká pouze část nově vytvořené parcely č. 4246, která by však musela mít přiděleno nové parcelní číslo. U parcely č. 960/9 byl rukou zapsán list vlastnictví 4005, který se však týká parcely č. 960/8, u parcely 960/8 byl tato uveden list vlastnictví 3324, který se však týká parcely č. 960/9. Žalobci namítli, že se nemohli dohodnout na směně či prodeji pozemku, protože podklady pro rozhodnutí

pozemkového úřadu nevycházejí ze skutečného stavu věci. Žalobci neměli právo se ke třetí variantě pozemkových úprav vyjádřit, taktéž neměli právo vyjádřit se k územním plánům. V novém rozhodování se na žalobce pracovníci pozemkového úřadu sice obrátili, avšak nepřihlédli k zásadní námitce žalobců ohledně zmatečnosti podkladů pozemkové úpravy. Schválený návrh pozemkových úprav žalobce omezuje, neboť došlo k neúčelnému a nikoliv nezbytnému rozdělení pozemku ve vlastnictví žalobců. Od doby, kdy se žalobci stali vlastníky dotčeného pozemku (dne 28.8.2001), veškeré námitky uplatnili. Nelze se odvolávat na úkony v rámci řízení o pozemkových úpravách učiněné před 28.8.2001.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Žaloba není důvodná.

Dle ust. § 3 odst.1 a 2 zák. č. 139/2002 Sb. jsou předmětem pozemkových úprav všechny pozemky v obvodu pozemkových úprav bez ohledu na dosavadní způsob využívání a existující vlastnické a užívací vztahy k nim. Obvod pozemkových úprav je území dotčené pozemkovými úpravami, které je tvořeno jedním nebo více celky v jednom katastrálním území. Bude-li to pro obnovu katastrálního operátu třeba, lze do obvodu pozemkových úprav zahrnout i pozemky, které nevyžadují řešení ve smyslu ustanovení § 2, ale je u nich třeba obnovit soubor geodetických informací. Je-li to k dosažení cílů pozemkových úprav vhodné, lze do obvodu pozemkových úprav zahrnout rovněž pozemky v navazující části sousedícího katastrálního území.

Dle ust. § 5 odst.1 zák. č. 139/2002 Sb. jsou účastníky řízení o pozemkových úpravách mj. vlastníci pozemků, které jsou dotčeny řešením v pozemkových úpravách podle § 2 a fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům mohou být řešením pozemkových úprav přímo dotčena; za takové osoby se nepovažují vlastníci, pro jejichž pozemky se v pozemkových úpravách pouze obnovuje soubor geodetických informací (§ 3 odst. 2).

Dle ust. § 11 odst. 1,3,4 zák. č. 139/2002 Sb. pozemkový úřad oznámí na úřední desce, kde je možno po dobu 30 dnů nahlédnout do zpracovaného návrhu; návrh musí být vystaven též v obci. O vystavení návrhu pozemkový úřad vyrozumí známé účastníky a současně jim sdělí, že v této době mají poslední možnost uplatnit k návrhu své námitky a připomínky u pozemkového úřadu. K později podaným námitkám a připomínkám se nepřihlíží. Po uplynutí doby podle odstavce 1 pozemkový úřad svolá závěrečné jednání, na kterém zhodnotí výsledky pozemkových úprav a účastníky seznámí s návrhem, o kterém bude rozhodnuto. Pozemkový úřad rozhodne o schválení návrhu pozemkových úprav tehdy, pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň tří čtvrtin výměry půdy pozemků, které jsou řešeny ve smyslu ustanovení § 2 v pozemkových úpravách. Váha hlasu podílového spoluvlastníka odpovídá jeho podílu na celkové výměře pozemků.

S tvrzením žalobců, že správní orgán nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu se soud neztotožnil. Předně není důvodné tvrzení žalobců o zmatečnosti označení pozemků, kterých se pozemkové úpravy týkaly. Z návrhu komplexní pozemkové úpravy v katastrálním území - souhrnné bilance návrhu nového uspořádání pozemků, se bez jakýchkoliv pochyb podává, že žalobci jsou vlastníky pozemků mj. parc. č. 960/8 a jsou zapsáni na listu vlastnictví 4005. Dále je zřejmé, že tohoto pozemku se navrhovaná pozemková úprava týká. Ze soupisu nových pozemků je pak zřejmé, že vzniknou nové

pozemky, mj. parc. č. 4235, 4247 a 4246. Z výkresové dokumentace - scelovacího plánu - je potom zřejmé umístění pozemku parc. č. 960/8, z mapy návrhu nového uspořádání pozemků (konečný stav) je zřejmé umístění pozemků parc. č. 4235, 4247 a 4246. Žalobcům tedy muselo být zřejmé, jakým způsobem se jich pozemková úprava dotkne. Pozemková úprava spočívá v prostorovém a funkčním uspořádání pozemků, pro její pochopení, pokud jde o výsledek pozemkových úprav, je rozhodný navrhovaný konečný (nový) stav. Průmět nové úpravy do úpravy staré slouží k porovnání stavu před a po provedení pozemkových úprav, nelze z něj vyvozovat, jak činí žalobci, že se pozemková úprava dotýká více pozemku sousedního a pozemku žalobců nikoliv, resp. v menší části (žalobci na věc nahlíží tak, že ke změně došlo pouze v případě jejich pozemku a okolí zůstalo statické, a tedy nově navržené pozemky žalobců zasahují do stávajícího pozemku sousedního, neberou zřetel na to, že podle nové úpravy je i sousední pozemek situován jinak).

Jak je uvedeno výše, je nutné zásadně vycházet z rozhodnutí schváleného návrhu komplexních pozemkových úprav. Takovým návrhem byl návrh zpracovaný společností AGERIS s.r.o. číslo zakázky 2004/133, duben 2006 (závěrečné jednání se konalo dne 22.6.2006, přičemž vzhledem k tomu, že požadavek uvedený v § 11 odst. 4 zák. č. 139/2002 Sb., tedy že s návrhem musí souhlasit vlastníci min. 75% výměry půdy dotčené pozemkovou úpravou, byl splněn, rozhodl pozemkový úřad o schválení návrhu). Jak je uvedeno výše, ze závazných a rozhodných částí rozhodnutí a správního spisu se výsledný stav podává bez jakýchkoliv pochybností. Pokud žalobci s žalobou předložili zakreslení pozemků provedené dne 6.9.2009, tento se ve správním spisu nenachází. Navíc je datován až po vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, nepochybně nemá vliv na tímto rozhodnutím schválený návrh pozemkových úprav, když tento návrh nebyl v odvolacím řízení měněn. Uvedenou listinu tedy soud nepovažoval za relevantní pro posouzení věci. Navíc ve správním spisu se nachází výkresy (vytištěné dne 7.5.2007) z nichž je překrytí původního a nového prostorového uspořádání pozemků (jakkoliv je tato projekce nového stavu do stavu původního pomůckou pro snadnější představu pozemkové úpravy) zřejmá.

Soud se neztotožnil s tvrzením žalobců, že se nemohli k navrhované pozemkové úpravě vyjádřit. Ze správního spisu je zřejmé, že návrh pozemkové úpravy byl s žalobci projednán a mohli se k němu vyjádřit. O tom svědčí podání žalobců ze dne 24.2.2004 zápis z jednání uskutečněného dne 14.3.2006 a zejména pak námitky žalobců v jejich podání ze dne 31.5.2006. Žalobci se tedy nepochybně vyjadřovali k variantě schválené komplexní pozemkové úpravy, neboť již dne 24.4.2006 (tj. před 31.5.2006) bylo oznámeno vystavení návrhu na úředních deskách správních úřadů od 9.5.2006 a zároveň svoláno závěrečné jednání (žalobci zásilku osobně převzali dne 9.5.2006 resp. 17.5.2006). Právo žalobců seznámit se s návrhem pozemkové úpravy tedy nebylo porušeno.

Žalovaný se také správně vypořádal s tvrzením žalobců o tom, že se nemohli vyjádřit k územním plánům. Žalobci nebyli účastníky územního řízení, neboť v době, kdy územní řízení probíhalo a byla v něm vydávána rozhodnutí (změna územního plánu byla schválena dne 13.6.2000), žalobci nebyli vlastníky pozemku parc. č. 960/8 dotčeného pozemkovou úpravou. Žalobci se stali vlastníky pozemku s právními účinky vkladu ke dni 28.8.2001, nastoupili tedy do právního postavení předchozího vlastníka pozemku dotčeného změnou územního plánu. Není tedy v tomto ohledu důvodné tvrzení žalobců, že se „nelze odvolávat na úkony v rámci řízení o pozemkových úpravách učiněné před 28.8.2001“.

Pokud jde o námitku, že se žalovaný nevypořádal s odvoláním ve smyslu rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28.2.2008, čj. 11 Ca 67/2007-42. Soud předchozí rozhodnutí žalovaného zrušil pro nepřezkoumatelnost, tedy bez věcně závazného právního názoru. Žalovaný měl klást zřetel na přesné vytyčení parcel a podrobně odůvodnit nutnost pozemkových úprav a to i konkrétně ve vztahu k původnímu pozemku žalobců par. č. 960/8.

Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, sceluje se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako závazný podklad pro územní plánování. Veřejný zájem na provedení pozemkových úprav je tedy jasně vyjádřen již v tomto zákonném ustanovení. Pokud jde o obecný výklad pojmu "ve veřejném zájmu" odkazuje soud na Nález Ústavního soudu z 27. 5. 1998, uveřejněný pod č. 152/1998 Sb. Ústavní soud konstatuje, že pozemkové úpravy ve své většině nepředstavují vyvlastnění vlastnického práva v pravém slova smyslu, protože v podstatě jsou hromadnou dobrovolnou směnou vlastnických práv dotčených vlastníků. Nicméně pro tu skupinu vlastníků, která s prováděnými pozemkovými úpravami nesouhlasí, jsou ústavní pravidla platná pro vyvlastnění (nucené omezení vlastnického práva) krajním kritériem ochrany jejich vlastnictví. Ústavní soud dále dovozuje, že veřejný zájem je v případě nedokončených scelovacích řízení dán nutností odstranit nežádoucí jevy (duplicitu stejných vztahů ke stejným částem zemského povrchu), aniž by sporné vlastnictví bylo nutno řešit soudní cestou v každém jednotlivém případě, což by navíc neřešilo však podstatu nedokončeného scelovacího řízení, nehledě na obtížnost takových soudních sporů (když by účastníky měli být všichni účastníci nedokončeného scelovacího řízení, tedy všichni účastníci přerušenoho scelovacího řízení při mnohonásobných směnách). Rozsah takového řízení by korespondoval rozsahu pozemkové úpravy. Dochází proto ke konstrukci vlastnických vztahů ze zákona, nebo ke vzniku vlastnického práva rozhodnutím správního orgánu, přičemž jde o řešení komplexní a tento způsob obecného řešení - regulovaný právním předpisem (vylučující množství jednotlivých sporů), je adekvátní veřejnému zájmu, když nepochybně ve veřejném zájmu je, aby byla odstraněna nepřehlednost ve vlastnických a užívacích vztazích. Ústavní soud dále dovozuje, že zásahy do vlastnického práva takto prováděné nepostrádají veřejný zájem, a že naopak důsledky dlouhodobě neřešených vztahů a jejich poměrně vysoká četnost neumožňují dokončení pozemkových úprav. Uvedený nález dále uvádí: "Přitom je nepochybně evidentní, že pozemkové úpravy jsou determinovány souborem veřejných zájmů, v nichž je dominujícím zájem na dalším rozvoji zemědělské výroby při respektování odůvodněných ekologických požadavků." Dále Ústavní soud odkázal i na Nález bývalého Nejvyššího správního soudu (Boh. adm. č. 14224) v němž je formulováno stanovisko, že veřejný zájem je dán, podniká-li se dílo za tím účelem, by bylo vyhověno životním potřebám nějakého širšího celku, státního, územního, sociálního a pod. Zájem veřejný nemusí být zájmem absolutním, ten se vyskytuje výjimečně, a pokud by vyvlastnění mělo být podmíněno absolutní nutností, byl by tento institut prakticky znehodnocen a soukromý zájem vlastníků by byl neúměrně povýšen na zájem veřejný.

Veřejný zájem je tedy vymezen účelem pozemkových úprav v § 2 zákona. V daném případě je nesporné, že pozemkovými úpravami bylo sledováno nové uspořádání vlastnických

práv k pozemkům vzhledem k dostavbě rychlostní komunikace, kdy těleso nové komunikace přerušilo stávající pozemky, které se staly nepřístupnými. Pozemkovými úpravami se řeší přístupy k těmto pozemkům i k pozemkům ležícím v obvodu pozemkových úprav. Mimo to pozemkové úpravy řeší protierozní opatření pro ochranu půdního fondu a ochraně území před záplavami (mj. suché poldry). Shodně s žalovaným tedy soud konstatuje opodstatněnost provedení pozemkových úprav. Žalovaný se také vypořádal s pozemkovou úpravou ve vztahu k původnímu pozemku ve vlastnictví žalobců. Uvedl, že tento pozemek se nachází v místě, v němž je v rámci protipovodňových opatření navržen suchý poldr, a to v souladu se schváleným územním plánem. Navržený objekt hráze poldru pozemek rozděluje na část ležící v poldru, část, část přímo v hrázi a část pod poldrem. Návrh nové parcelace respektoval nesouhlas žalobců se změnou polohy jejich pozemků (ze správního spisu se podává, že žalobcům byl nabízen i odkup těchto pozemků), avšak nová parcelace nemohla být navržena v místě původního umístění pozemku z důvodu, aby nebyla narušena nová parcelace pozemků ostatních vlastníků, kteří pozemky v oblasti hráze vyměnili. Na místě pak musely zůstat hranice parcel vymezených ploch pro společná zařízení. Pozemek byl přitom zachován zhruba ve stejné poloze a na stejném místě. Jde-li o vklínění parcely č. 4249, která není ve vlastnictví žalobců, bylo její umístění s ohledem na poměry na místě nezbytné. Tato parcela je obecní komunikací sloužící k přístupu na pozemek žalobců a pozemků vlastníka parcel č. 4242 a 4244. Návrh na umístění komunikace byl pak důsledkem trvání žalobců na umístění pozemku na původním místě. Z důvodu navrženého odlišného využití jednotlivých částí pozemku pak bylo nutné vytvořit tři nová parcelní čísla odpovídající novému uspořádání (část pozemku v zátopě, část pod objektem hráze a část za hrází). Žalovaný tedy postupoval v intencích rozsudku Městského soudu v Praze a rozhodnutí rozsáhle a věcně odůvodnil. Navíc je dle názoru soudu z uvedeného zřejmá účelnost a vhodnost provedeného opatření ve vztahu k pozemkům žalobců. Jde-li o namítané nesprávné vytyčení parcel (vytyčení parcel je přitom faktickým vymezením jeho hranice přímo na místě pozemku podle údajů v katastru nemovitostí, míněno bylo tedy patrně jejich určení v plánech pozemkové úpravy), z odůvodnění rozhodnutí i z obsahu správního spisu nevyplývají pochyby o původním a novém umístění pozemků (viz výše).

Soud poukazuje i na zákonné hledisko veřejného zájmu. Komplexní pozemková úprava musí být provedena (řízení zahájeno), požadují-li to vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy řešeného katastrálního území (§ 6 odst. 3 zákona). Pozemkový úřad přitom rozhodne o schválení návrhu pozemkových úprav tehdy, pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň tří čtvrtin výměry půdy pozemků, které jsou řešeny ve smyslu ustanovení § 2 v pozemkových úpravách (ust. § 11 odst. 4 cit. zákona). Veřejný zájem je proto zájmem vyjádřené skupiny vlastníků na novém prostorovém a funkčním uspořádání vlastnických vztahů k pozemkům, a to metodou zakotvenou zákonem, kdy tato skupina (většina) odmítá řešit své vztahy k pozemkům mnohonásobnou směnou na základě smluv podle soukromého práva, tj. postupnou směnou každý s každým, která je (a to i v širším obecném zájmu) řešením nepřijatelným a prakticky neproveditelným. Soud v tomto ohledu uzavírá, že požadavek zákona ve smyslu kvantitativního odrazu veřejného zájmu (skupinového zájmu takto určené většiny) byl splněn.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl. Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem vyslovili souhlas (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. a contrario. Ve věci měl úspěch žalovaný, žádné náklady řízení mu však nevznikly, proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s., a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. Kasační stížnost se podává u Městského soudu v Praze, rozhoduje o ní Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 30. září 2010

Mgr. Aleš Sabol, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková